

Brüssel, 1. juuni 2017
(OR. en)

9448/17

COSI 106
FRONT 233
ASIM 52
DAPIX 196
ENFOPOL 246
ENFOCUSTOM 132
SIRIS 90
DATAPROTECT 103
VISA 188
FAUXDOC 24
COPEN 159
CT 46
EJUSTICE 67
JAI 511

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	9132/2/17 REV 2
Teema:	Eelnõu: nõukogu järelused, milles käsitletakse edasisi samme teabevahetuse parandamiseks ja ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeluste eelnõu, milles käsitletakse edasisi samme teabevahetuse parandamiseks ja ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks.

Eelnõu: nõukogu järeldused, milles käsitletakse edasisi samme teabevahetuse parandamiseks ja ELi infosüsteemide koostalitlusvõime tagamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

OLLES VEENDUNUD, et Euroopa Liidu liikmesriigid saavad tagada oma elanike turvalisuse ja kaitse üksnes ühiste jõupingutustega, kuna vaid koos tegutsedes on neil olemas asjakohased vahendid ja teave, eriti mis puudutab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevale alale sisenevate ja Euroopa ühiseid väärtusi ohustavate isikute tuvastamist;

VÕTTES ARVESSE 16. juuni 2015. aasta ELi sisejulgeoleku uuendatud strateegiat,¹ milles on öeldud, et erilist tähelepanu tuleks pöörata liidu ja liikmesriikide tegevusele, mille eesmärk on parandada teabevahetust ja teabe kättesaadavust, tagades eelkõige erinevate teabesüsteemide koostalitlusvõime ning innustades valima kõige sobivama teabevahetuskanali;

TULETADES MEELDE, et koostalitlusvõime on prioriteet kõige kõrgemal poliitilisel tasandil, nagu märkis Euroopa Ülemkogu oma 18. detsembri 2015. aasta järeldustes: „Hiljutised terrorirünnakud näitavad eelkõige kiireloomulist vajadust tõhustada asjakohast teabevahetust, eriti seoses järgmisega: [...] tagada asjakohaste andmebaaside koostalitlusvõime seoses julgeolekukontrollidega“;

TULETADES MEELDE, et hiljutised terrorirünnakud ja muud kuriteod on näidanud, et valede isikuandmete esitamine on korduvalt olnud kuriteo toimepanijate tegutsemismeetodite hulgas kesksel kohal;

¹ 9798/15.

VÖTTES ARVESSE, et komisjon loetles oma 6. aprilli 2016. aasta teatises „Piirivalve ja julgeoleku tugevamad ja arukamad infosüsteemid“² infosüsteemidega seoses järgmised puudused: olemasolevate infosüsteemide funktsioonide kasutamine ei ole optimaalne, lüngad ELi andmehalduse struktuuris, erinevalt reguleeritud infosüsteemidest tingitud keeruline olukord ning piirikontrolli ja julgeoleku valdkonna andmehalduse killustatud struktuur;

TULETADES MEELDE, et eespool nimetatud teatises andis komisjon teada, et moodustab kõrgetasemelise infosüsteemide ja koostalitlusvõime eksperdirühma, kelle ülesanne on käsitleda infosüsteemide koostalitlusvõime saavutamise eri võimaluste õiguslikke, tehnilisi ja toimimisega seotud aspekte, sealhulgas olemasolevate võimaluste vajalikkust, tehnilist teostatavust ja proportsionaalsust ning nende mõju andmekaitsele;

TULETADES MEELDE, et nõukogu poolt 9.–10. juunil 2016 kinnitatud tegevuskava teabevahetuse ja teabehalduse, sealhulgas koostalitlusvõime lahenduste edendamiseks justiits- ja siseküsimuste valdkonnas³ sisaldab justiits- ja siseküsimuste valdkonnas ELi teabearhitektuuriga seotud peamiste probleemide analüüsi ning selles loetletakse konkreetsete meetmed nende probleemide lahendamiseks;

VÖTTES ARVESSE Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsust (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusametuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA2 programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend⁴;

OLLES VEENDUNUD, et infosüsteemide koostalitlusvõime on valdkond, kus ELil on võimalik teha suuri edusamme ja viia ellu tõelisi muutusi kõigi kodanike hüvanguks, ning et on vaja integreeritumat andmehalduse struktuuri ELis välispiiride haldamise ja sisejulgeoleku tugevdamiseks, maksimeerides olemasolevatest infosüsteemidest saadava kasu, töötades välja uusi ja täiendavaid meetmeid praeguste puuduste kõrvaldamiseks ning parandades infosüsteemide koostalitlusvõimet, vastavalt Euroopa Ülemkogu ja nõukogu poolt kindlaks määratule;

² 7644/16.

³ 9368/1/16 REV 1.

⁴ ELT L 318, 4.12.2015, lk 1.

OLLES TEADLIK, et ELi andmebaasides jagatud ja salvestatud teabe kvaliteet on äärmiselt tähtis ning et salvestatud andmete usaldusväärsus on hädavajalik, et vältida valede päringutabamuste saamise ja päringutabamuste mittesaamise ohtu, mis vähendavad infosüsteemide väärtust;

VÕTTES ARVESSE, et terrorikuritegude või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise ja uurimise vallas pädevate liikmesriikide asutuste juurdepääs ELi justiits- ja siseküsimumuste valdkonna infosüsteemidele on eriti oluline, et tagada julgeolek välispiiridel ja sisejulgeolek kõigis liikmesriikides, ning aitab samal ajal veelgi maksimeerida selliste süsteemide väärtust;

TUNNISTADES, et mõnda praegustest ELi infosüsteemidest täiendavad ja kasutavad liikmesriigid ebaühtlaselt, mis takistab nende süsteemide täieliku potentsiaali ärakasutamist, eelkõige võitluses raske kuritegevuse ja terrorismi vastu;

TUNNISTADES, et praeguste, näiteks ELi kodanike ning pikaajalise viisa, elamisloakaartide ja elamislubade omanike piiriületustega seotud teabelünkade kaotamiseks nii piirihalduse kui ka õiguskaitse osas võib vaja olla uusi infosüsteeme;

OLLES VEENDUNUD, et lahendused, millega tagatakse Euroopa infosüsteemide koostalitlusvõime, on väga tähtsad tegelemisel liidule terrorismist, kuritegevusest ja rändest tulenevate probleemidega, eelkõige tagades, et isikud, kelle tähtnumbrilised ja/või biomeetrilised andmed on ühes andmebaasis olemas, tuvastatakse, kui neid andmeid võrreldakse mõne teise andmebaasi andmetega;

TULETADES MEELDE nõukogu järeldusi ELi tolliliidu arendamise ja juhtimise kohta,⁵ nõukogu järeldusi komisjoni tegevuskava kohta, millega karmistatakse Euroopa meetmeid võitluses reisidokumentide võltsimisega,⁶ nõukogu järeldusi e-CODEXi jätkusuutlikkuse kohta⁷ ja e-CODEXi tegevuskava⁸ ning nõukogu järeldusi küberruumi käsitleva kriminaalõigussüsteemi parandamise kohta⁹ seoses mitmesuguste infosüsteemidega justiits- ja siseküsimuste valdkonnas;

OLLES TEADLIK, et ulatuslikum teabevahetus ja koostalitlusvõimega seotud lahenduste rakendamine nõuavad tehnilisi ja inimressursse ning samuti rahalisi vahendeid ELi tasandil ja liikmesriikides;

RÕHUTADES, et liikmesriigid, ELi institutsioonid ja ametid on kohustatud austama põhiõigusi, eelkõige õigust eraelu puutumatusel ja õigust isikuandmete kaitsele,

KÄESOLEVAGA

VÄLJENDAB HEAMEELT kõrgetasemelise infosüsteemide ja koostalitlusvõime eksperdirühma lõpliku aruande üle, sealhulgas aruandele lisatud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA), Euroopa Andmekaitseinspektori ja ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori avalduste üle;

TERVITAB aruandele lisatud Euroopa Andmekaitseinspektori järeldust, et jätkusuutliku koostalitlusvõime peamised takistused tulenevad infosüsteemide pigem praegusest õiguslikust alusest ja mitte üksnes andmekaitsepõhimõtetest ning et mis tahes lahendus peaks olema täielikult kooskõlas andmekaitsepõhimõtetega;

⁵ 7585/1/17 REV 1.

⁶ 7696/17, 15502/16.

⁷ 15774/14.

⁸ 14465/16.

⁹ 10007/16.

PEAB TERVITATAVAKS komisjoni seisukohti ja kavandatud edasisi samme infosüsteemide koostalitlusvõime saavutamiseks aastaks 2020, tuginedes kõrgetasemelise eksperdirühma soovitudele, nagu on märgitud 16. mai 2017. aasta teatises „Seitsmes eduaruanne tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu suunas liikumise kohta“¹⁰;

KOHUSTUB jätkama nõukogu asjakohasel foorumil kõrgetasemelises eksperdirühmas toimunud arutelusid, järgides lähenemisviisi, mille puhul võetakse arvesse rände, piiride ja julgeolekuga seotud probleemide valdkonnaülest laadi, ning tehes seda sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) strateegilise juhtimise ja põhjaliku järelevalve all. Vajaduse korral võib konsulteerida strateegilise sisserände-, piiride ja varjupaigakomitee ja kriminaalasjades tehtava politsei- ja õiguslase koostöö kooskõlastuskomiteega;

KUTSUB liikmesriike, komisjoni ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ametit (eu-LISA) ÜLES parandama **andmete kvaliteeti** ELi infosüsteemides, rakendades võimalikult suures ulatuses andmete kvaliteedi tegevuskava¹¹ seoses uuendatud infohaldusstrateegia viienda meetmete loeteluga¹², ning samuti töötama koos Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ametiga (CEPOL) ning vajaduse korral koostöös Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex) välja vajalikud andmete kvaliteeti käsitlevad koolitusmoodulid riiklikul tasandil süsteemide täiendamise ja järelevalve eest vastutavate töötajate jaoks;

¹⁰ 9348/17.

¹¹ 13301/1/16 REV 1.

¹² 5307/2/17 REV 2.

KUTSUB komisjoni koos eu-LISAga ja konsulteerides liikmesriikidega ÜLES looma kõigi ameti operatiivvastutuse all olevate süsteemide jaoks automatiseeritud andmekvaliteedi kontrolli mehhanismid ja ühised andmekvaliteedi näitajad, tegema tööd, et luua andmebaas anonüümseks muudetud andmetega, ning vajaduse korral ja kui see on asjakohane esitama vastavad seadusandlikud ettepanekud 2018. aasta esimeseks kvartaliks;

KUTSUB komisjoni ÜLES seoses **terrorikuritegude või muude raskete kuritegude tõkestamise, avastamise ja uurimise vallas pädevate asutuste juurdepääsuga ELi justiits- ja siseküsimuste valdkonna infosüsteemidele** analüüsima kõrgetasemelise eksperdirühma poolt välja pakutud võimalusi, mille abil tagada suurem lihtsustamine, järjepidevus, tõhusus ja tähelepanu pööramine operatiivvajadustele, ning tegema asjakohased seadusandlikud ettepanekud, millega nähakse ette vajalik raamistik sellise juurdepääsu lihtsustamiseks vastavalt andmekaitsepõhimõtetele, ning esitama need ettepanekud nõukogus arutamiseks 2018. aasta alguses;

KUTSUB liikmesriike **olemasolevate ELi infosüsteemide** osas ÜLES rakendama ja kohaldama täielikult Schengeni infosüsteemi (SIS), viisainfosüsteemi (VIS), Euroopa daktüloskoopia süsteemi (Eurodac) ja Prümi otsuseid käsitlevaid õigusakte ning kasutama nimetatud infosüsteeme ja täiendama nende õigusaktidega reguleeritavaid andmebaase, et kasutada täiel määral ära nende potentsiaali;

KUTSUB komisjoni, liikmesriike ja eu-LISA ÜLES jätkama kõrgetasemelise eksperdirühma töö tulemusi arvesse võttes SISI, VISi ja Eurodaci tehnilise ja toimimisega seotud täiustamise alal väga tihedat koostööd, et olemasolevaid infosüsteeme pidevalt paremaks muuta ning maksimeerida nende kasutamist ja nende lisaväärtust neid kasutavate pädevate asutuste jaoks, eelkõige luues SISis sõrmejälgede automaatse tuvastamise keskse süsteemi. Kaaluda tuleks ka võimalikku lahendust, mis võimaldaks liikmesriikidel, olenemata sellest, kas nad kohaldavad Schengeni *acquis*'d täielikult, veel ei kohalda, kohaldavad osaliselt või ei kohalda üldse, vahetada ajutiselt ja vastastikku teavet, nagu on kavandatud tegevuskavas teabevahetuse ja teabehalduse, sealhulgas koostalitlusvõime lahenduste edendamiseks justiits- ja siseküsimuste valdkonnas;

KUTSUB kaasseadusandjaid ÜLES püüdma SISI ja Eurodaci parandamiseks tehtud seadusandlike ettepanekute alased läbirääkimised kiiresti ja põhjalikult lõpule viia;

PALUB komisjonil, Europolil ja eu-LISA-l liikmesriikidega konsulteerides uurida ning edendada Europoli andmete ja teiste olemasolevate süsteemide vahelisi sünergiaid;

TULETAB MEELDE oma 27. märtsi 2017. aasta järeldustes¹³ komisjonile esitatud üleskutset võtta vajalikke meetmeid, sealhulgas esitada seadusandlik ettepanek, millega nähakse FADO (võltsitud ja ehtsad dokumendid veebis) jaoks ette kindlam alus, tagades samas selle järjepidevuse ja arendamise;

KOHUSTUB seoses **uute ELi infosüsteemidega** püüdma saavutada kiiret kokkulepet riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) loomist käsitlevate ettepanekute suhtes, kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2016. aasta detsembri järelduste, Euroopa Ülemkogu eesistuja 2017. aasta märtsi järelduste ning ELi seadusandlikke prioriteete käsitleva ühisavaldusega;

KUTSUB komisjoni ÜLES:

- esitama 2017. aasta juuni lõpuks täiendava seadusandliku ettepaneku ECRIS-TCNi tsentraliseerimise kohta;
- uurima võimalikult kiiresti pärast asjaomaste sidusrühmadega arutelude pidamist kõigi ELi kodanike piiriületamiste süstemaatilise registreerimise võimaliku vajaduse üle, kas selline näiteks konkreetses andmebaasis süstemaatiline registreerimine on proportsionaalne ja teostatav, ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aasta esimeseks kvartaliks;

¹³ 7696/17.

- uurima koos liikmesriikide ja eu-LISA tehnilise toega SISI päringutabamuste sihipärase registreerimise teostatavust, selle võimalusi ja alternatiive ning SISI vormides sisalduva lisateabe kättesaadavuse parandamist, sealhulgas Europoli võimalikku juurdepääsu sellele, ja esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aasta esimeseks kvartaliks;
- viima esmajärjekorras läbi teostatavusuuringu keskse ELi andmehoidla loomiseks, mis sisaldab teavet pikaajaliste viisade, elamisloakaartide ja elamislubade kohta, kaaluma, kas on asjakohane lisada sellisesse andmehoidlasse kohaliku piiriliikluse load, ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2017. aasta lõpuks;

KUTSUB komisjoni ÜLES seoses **kõrgetasemelise eksperdirühma kavandatud koostalitlusvõime kolme mõõtme** järgimisega, koos või koostöös eu-LISA, Euroopa Andmekaitseinspektori, FRA ja teiste asjaomaste sidusrühmadega, vajaduse korral ning tagades täieliku kooskõla põhiõiguste harta ja eelkõige ELi isikuandmete kaitse tervikliku raamistiku nõuetega, tegema järgmist:

- tegema tööd sellise Euroopa otsinguportaali loomiseks, kus oleks võimalik teostada paralleelseid otsinguid kõigis asjakohastes ELi süsteemides piiride, julgeoleku ja varjupaiga valdkonnas. Koos Europoliga tuleks uurida ka võimalust pääseda Euroopa otsinguportaali kaudu juurde Europoli andmetele ning konsulteerides Interpoliga tuleks analüüsida, kas Euroopa otsinguportaali kaudu oleks võimalik pääseda juurde Interpoli andmebaasidele ning kui jah, siis millistele andmebaasidele ja millistel tingimustel;
- uurima ühise biomeetriliste andmete võrdlemise teenuse tulevast rakendamist kõigi biomeetriliste andmete liikide puhul ning analüüsima selle kasutamist teistes süsteemides sisalduvate biomeetriliste andmete olemasolust teavitamiseks, ning analüüsima koos Europoliga, kuidas sellist ühist biomeetriliste andmete võrdlemise teenust saaks kasutada Europoli andmete riskkontrolliks;
- uurima ühise isikuandmete hoidla tulevast loomist, sealhulgas analüüsima koos Europoliga Europoli andmete sellisesse hoidlasse lisamise võimalust;

- esitama 2018. aasta alguses vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud kooskõlas teostatavusuuringute tulemustega, sealhulgas põhjaliku mõjuhinngu, et need koostalitlusvõimega seotud lahendused 2020. aastaks praktikas ellu viia;

KUTSUB koostalitlusvõime muude aspektide ning teiste süsteemide või teabevahetismehhanismidega koostalitluse võime osas komisjoni ÜLES tegema koos või koostöös eu-LISA ja teiste asjaomaste sidusrühmade, näiteks riiklike ekspertidega järgmist:

- kaaluma koos liikmesriikide, Europoli, eu-LISA, Frontexi ja Interpoliga võimalusi luua universaalse sõnumivormingu (UMF) ELi tasandil juhtimine, mis võimaldab struktureeritud otsuste tegemist ja toimib muudatuste haldamise mehhanismina, võttes arvesse UMF-3 projekti tulemusi uuendatud infohaldusstrateegia¹⁴ kontekstis, ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aastal;
- jätkama impordikontrollisüsteemi arendamist ning tegema teostatavusuuringu, et uurida edasi julgeoleku- ja piirihaldussüsteemide ning tollisüsteemide vahelise koostalitluse võime tehnilisi, operatiivseid ja õiguslikke aspekte, ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aasta lõpuks;
- tegema teostatavusuuringu reisijaid käsitleva eelteabe (API) tsentraliseeritud mehhanismi kohta, sealhulgas vajaduse kohta tsentraliseeritud ruuteri järele, mis võimaldab huvitatud liikmesriikidele ühtse ühenduspunkti olemasolu lennuettevõtjate puhul ning jagab API andmeid nii riiklike süsteemide kui ka kesksüsteemidega (EES/VIS, ETIAS), ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aasta teiseks kvartaliks;

¹⁴ 5307/2/17 REV 2.

- ilma et see mõjutaks vajadust ELi broneeringuinfo direktiivi täieliku rakendamise järele, kaaluma võimalust laiendada tsentraliseeritud API ruuteri rakendamist käsitlevat teostatavusuuringut ning samuti analüüsima selle ruuteri kasutamist broneeringuinfo jaoks, millega võimaldataks huvitatud liikmesriikidele ühtse ühenduspunkti olemasolu lennuettevõtjate puhul ning jagataks broneeringuinfot riiklike süsteemidega, kui liikmeriigid on ELi broneeringuinfo direktiivi rakendanud, ning esitama oma tulemused nõukogule arutamiseks 2018. aasta lõpuks;
- tugevdama ELi JSK ametite juurdepääsu mitmesugustele ELi infosüsteemidele kooskõlas nende vastavate volitustega ning tagama, et ametid kasutavad oma juurdepääsuõigust võimalikult laias ulatuses, tagades, et liikmesriigile kuuluvaid andmeid ei jagata ilma asjaomase liikmesriigi nõusolekuta;

KUTSUB Europoli ÜLES jätkama tööd projektiga „Päringute tegemine Europoli süsteemides“ (projekt QUEST), sealhulgas riiklike ühtsete otsinguliidest arendamise toetamiseks, ning tagama selle käivitamise lihtsustamine liikmesriikides 2018. aasta lõpuks;

ARVESTADES, et seoses **õigusasutuste vahelise piiriülese teabevahetuse parandamisega** vastavalt komisjoni talituste eduaruandele, mis koostati tulenevalt nõukogu järeldustest küberruumi käsitleva kriminaalõigussüsteemi parandamise kohta, peaks digitaalsete tõendite taotluste ja nendele antavate vastuste esitamine toimuma e-CODEXi kaudu ning et kiiresti on vaja luua osalevate asutuste huvides jätkusuutlik raamistik e-CODEXi arendamise ja operatiivjuhtimise kõikide etappide jaoks;

KUTSUB komisjoni ÜLES esitama ettepaneku e-CODEXi jätkusuutlikkuse tagamiseks, nähes ette vajaliku õigusliku ja tehnilise korralduse, mis võimaldab eu-LISA-l tagada e-CODEXi hoolduse ja koostalitlusvõime, nii et amet saaks hallata e-CODEXiga seotud lahendusi 2018. aasta lõpuks;

KUTSUB komisjoni ÜLES justiits- ja siseküsimuste valdkonna infosüsteeme käsitlevate tulevaste algatuste ettevalmistamisel võtma arvesse nende mõju **põhiõigustele, sealhulgas andmekaitsepõhimõtetele**, ning kaaluma kõiki võimalusi, mida tehnoloogia pakub lõimprivaatsuse põhimõtet järgivateks lahendusteks;

JÄÄB OOTAMA komisjoni poolt 2017. aasta juuni lõpuks esitatavat seadusandlikku ettepanekut eu-LISA volituste ja ressursside suurendamise kohta, mis võimaldab ametil arendada koostalitlusvõimel põhinevat lähenemisviisi kooskõlas käesolevate järeldustega, ning KOHUSTUB analüüsima kõnealust ettepanekut esmajärjekorras;

TOONITAB, et kõikides ettepanekutes ELi infosüsteemide parandamise või loomise kohta tuleks arvesse võtta rakendamiseks vajalike täiendavate tehniliste, inim- ja rahaliste ressursside vajadust, tagada tõhusad tegevuse ja teabe haldamise protsessid ning lõppkasutajate koolitus, et toetada käesolevates järeldustes pakutud meetmeid;

KUTSUB järgmist eesistujariiki ÜLES **ajakohastama tegevuskava** teabevahetuse ja teabehalduse, sealhulgas koostalitlusvõime lahenduste edendamiseks justiits- ja siseküsimuste valdkonnas kui nõukogu terviklikku vahendit, lisades sellesse kõrgetasemelise eksperdirühma soovitusel kooskõlas käesolevate järeldustega, ELi sisejulgeoleku valdkonna ajakohastatud infohaldusstrateegia meetmed ja kõik muud asjakohased meetmed, mis aitavad suunata, rakendada ja jälgida mitmesuguseid tegevusi, mille eesmärk on parandada ELi justiits- ja siseküsimuste valdkonna infosüsteemide teabehaldust ja koostalitlusvõimet sünergia poole püüdleva ja kattuvusi vältiva ühtse lähenemisviisi abil;

KUTSUB kõiki asjaomaseid sidusrühmi ÜLES jätkama tegevuskava rakendamist.